

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Συνοπτικός Οδηγός Σπουδών
Σύμφωνα με το «νέο πρόγραμμα»

(εγγραφέντες στο πρώτο έτος
από την ακαδημαϊκή χρονιά 2010-11 και εξής)

Ενδεικτικό Πρόγραμμα

*Πανεπιστημιακό Έτος
2017-2018*

Προεδρία: Καθηγητή Αχιλλέα Χαλδαιάκη

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2017

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, 157 84 Αθήνα

Γραμματεία:

Φιλοσοφική Σχολή, Γραφείο 321, (3ος όροφος)
Ωρες υποδοχής φοιτητών και κοινού: Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή, 11-13

Γραμματέας:

κα Τάνια Σπυράκη (tantias@music.uoa.gr)

Υπάλληλοι Γραμματείας:

κα Μηνაΐς Γιαννοπούλου (minagi@music.uoa.gr)

κα Ευγενία Αποσκίτη (eposkit@music.uoa.gr)

κος Κωνσταντίνος Κουτσομπίνας

Τηλέφωνα Γραμματείας:

210-727 7575, 210-727 7302, 210-727 7541

Fax: 210-7277575

e-mail: secr@music.uoa.gr

Ιστοσελίδα:

www.music.uoa.gr

Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)

Στόχος της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ είναι:

η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο
- Υπηρεσία Μεταφοράς

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνο: 210-7275183

Fax: 210-7275135

**Οι Καθηγητές (μέλη ΔΕΠ)
του Τμήματος Μουσικών Σπουδών (ακ. έτος 2017-18)**

	Όνομα	Βαθμίδα	Γνωστικό αντικείμενο
1	Κάβουρας Παύλος	Καθηγητής	Πολιτισμική Ανθρωπολογία (Εθνογραφία της Παραδοσιακής Μουσικής)
2	Λιάβας Λάμπρος	Καθηγητής	Εθνομουσικολογία
3	Μαλιάρας Νικόλαος	Καθηγητής	Ιστορική Μουσικολογία (Ιστορία των Μουσικών Οργάνων)
4	Τσέτσος Μάρκος	Καθηγητής	Μουσικολογία -Φιλοσοφία της Μουσικής
5	Χαλδαιάκης Αχιλλέας	Καθηγητής - Πρόεδρος	Βυζαντινή Μουσικολογία
6	Lerch-Καλαβρυτινού Ίρμγκαρντ	Καθηγήτρια	Ιστορική Μουσικολογία
7	Χρυσοστόμου Σμαράγδα	Καθηγήτρια	Μουσική Παιδαγωγία
8	Φιτσιώρης Γεώργιος	Αναπλ. Καθηγητής	Μουσικολογία -Θεωρία της Ευρωπαϊκής Μουσικής
9	Παπαθανασίου Ιωάννης	Αναπλ. Καθηγητής	Παλαιογραφία της Μουσικής
10	Μπαλαγεώργος Δημήτριος	Αναπλ. Καθηγητής	Βυζαντινή Μουσικολογία
11	Μπαμίας Πύρρος	Αναπλ. Καθηγητής	Ιστορική Μουσικολογία
12	Γεωργάκη Αναστασία	Αναπλ. Καθηγήτρια	Μουσική Τεχνολογία
13	Αναγνωστοπούλου Χριστίνα	Αναπλ. Καθηγήτρια	Μουσική - Πληροφορική
14	Χαφούλας Αναστάσιος	Αναπλ. Καθηγητής	Εθνομουσικολογία
15	Παπαπαύλου Μαρία	Αναπλ. Καθηγήτρια	Εθνομουσικολογία - Μουσικές της Μεσογείου
16	Αποστολόπουλος Θωμάς	Αναπλ. Καθηγητής	Βυζαντινή Μουσική και μουσικές παραδόσεις της Ανατολικής Μεσογείου
17	Σεργίου Παύλος	Αναπλ. Καθηγητής	Διεύθυνση Μουσικών Συνόλων
18	Ψαρουδάκης Στυλιανός	Μόνιμος Επίκ. Καθηγητής	Αρχαία Ελληνική Μουσική
19	Φούλιας Ιωάννης	Επίκουρος Καθηγητής	Συστηματική Μουσικολογία. Θεωρία της μουσικής (18ος-19ος αι.)
20	Κρητικού Φλώρα	Επίκουρη Καθηγήτρια	Βυζαντινή Μουσικολογία
21	Λαλιώτη Βασιλική	Επίκουρη Καθηγήτρια	Ανθρωπολογία της επιτέλεσης

Φυσιογνωμία

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών ανήκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι επιστήμονες με διδακτορικούς τίτλους σπουδών στα γνωστικά αντικείμενα στα οποία έχουν εκλεγεί, με εξαίρεση ένα μόνο μέλος ΔΕΠ το οποίο έχει εκλεγεί βάσει ειδικού προεδρικού διατάγματος σε καλλιτεχνικό αντικείμενο (Διεύθυνση Φωνητικών και Οργανικών Συνόλων). Το Τμήμα έχει πρωτίστως επιστημονική φυσιογνωμία και καλλιεργεί την έρευνα της μουσικής και την επιστήμη της μουσικολογίας σε όλες τις σύγχρονες εκφάνσεις της. Πολλά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι και μουσικοί, με σημαντική καλλιτεχνική παρουσία τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό.

Η συνύπαρξη διαφόρων επιστημονικών πεδίων και επιστημολογικών τάσεων στο Τμήμα διαμορφώνουν ένα πλαίσιο μουσικών σπουδών σύγχρονων και διεθνών προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έχει ευρύ επιστημονικό ορίζοντα και κριτικό, διεπιστημονικό προσανατολισμό. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλλιεργούν την επιστημονική σκέψη και πρακτική μαθαίνοντας τη σημασία της μουσικής γνώσης σε συνάρτηση με τα γνωστικά συστήματα στα οποία εντάσσεται η γνώση της μουσικής. Για παράδειγμα, αντιμετωπίζουν την ελληνική μουσική στο σύνολο της ιστορικής της έκφρασης ως αρχαία, βυζαντινή (εκκλησιαστική και κοσμική), δημοτική και λαϊκή παραδοσιακή, την ευρωπαϊκή, την ηλεκτροακουστική κ.α., σε ευρύ και κριτικό επιστημονικό πλαίσιο.

Η φοίτηση στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών διαρκεί 5 χρόνια και το πτυχίο που χορηγείται βάσει του Νέου Προγράμματος δίνει τη δυνατότητα (νόμος 4485/2017) αναγνώρισης **ακαδημαϊκής ισοδυναμίας με μεταπτυχιακό τίτλο ενσωματωμένου μεταπτυχιακού διπλώματος (integrated Master – βλ. και πιο κάτω).**

Στους απόφοιτους του Τμήματος παρέχεται η δυνατότητα Μεταπτυχιακών Μουσικών Σπουδών μέσα από το **Ενιαίο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Μουσικολογία» του ΤΜΣ**, χωρισμένο σε τέσσερις κατευθύνσεις, που αντιστοιχούν σε εκείνες του πτυχιακού προγράμματος είτε μέσα από το Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα **Μουσική κουλτούρα και επικοινωνία: ανθρωπολογικές και επικοινωνιακές προσεγγίσεις της μουσικής**, σε συνεργασία με το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Υπάρχει επίσης και το **Ενιαίο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Καλλιτεχνικής/Πρατικής κατεύθυνσης «Ερμηνεία της φωνητικής και οργανικής μουσικής»**, που περιλαμβάνει τέσσερις κύκλους ειδικεύσεων, καθώς και τη δυνατότητα πραγματοποίησης μεταπτυχιακών σπουδών στη σύνθεση.

Τομείς

Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-9 λειτουργούν στο Τμήμα τρεις Τομείς. Ο Τομέας αποτελεί κυρίως διοικητική διαίρεση και, όπου είναι δυνατόν, πόλο συσπείρωσης επιμέρους γνωστικών αντικειμένων σε ευρύτερα επιστημονικά πεδία.

Οι τομείς του Τμήματος, με τα επιστημονικά πεδία και τα συναφή γνωστικά αντικείμενα, είναι:

1. Τομέας Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας

Εστιάζει στην ιστορία και τη συστηματική έρευνα της έντεχνης ευρωπαϊκής και ελληνικής μουσικής παραγωγής και των μουσικών οργάνων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Εξετάζει τις αισθητικές, φιλοσοφικές, ιδεολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της

μουσικής, ζητήματα ιστοριογραφίας και θεωρίας της μουσικής, καθώς επίσης και τη μεθοδολογία της ερμηνείας των πηγών, της θεωρίας και της σημειογραφίας, τις αναλυτικές και ερμηνευτικές μεθόδους και τις συνθετικές διαδικασίες σε συγκεκριμένα μουσικά έργα.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα είναι:

- Νικόλαος Μαλιάρας, καθηγητής, Διευθυντής
- Μάρκος Τσέτσος, καθηγητής
- Ίρμγκαρντ Lerch – Καλαβρυτινού, καθηγήτρια
- Γεώργιος Φιτσιώρης, αναπληρωτής καθηγητής
- Ιωάννης Παπαθανασίου, αναπληρωτής καθηγητής
- Πύρρος Μπαμίχας, αναπληρωτής καθηγητής
- Παύλος Σεργίου, αναπληρωτής καθηγητής
- Στυλιανός Ψαρουδάκης, μόνιμος επίκουρος καθηγητής
- Ιωάννης Φούλιας, επίκουρος καθηγητής

2. Τομέας Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας

Εξετάζει τη σχέση μεταξύ μουσικής και πολιτισμού σε ιστορική και συγχρονική προοπτική, τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και παγκοσμίως. Στο πεδίο συνάντησης της εθνομουσικολογίας με την κοινωνική/πολιτισμική ανθρωπολογία εντάσσονται θεματικές προσεγγίσεις της σχέσης μουσικής και πολιτισμού που άπτονται όλων των τελεστικών τεχνών (αφήγηση/ιστόρηση, τραγούδι, χορός, δρώμενο/δράμα, κινηματογράφος), των λοιπών μορφών τέχνης και των θεωρητικών προσεγγίσεών τους, στο ευρύτερο πλαίσιο του μουσικού πολιτισμού.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα:

- Λάμπρος Λιάβας, καθηγητής, Διευθυντής
- Παύλος Κάβουρας, καθηγητής
- Αναστάσιος Χαψούλας, αναπληρωτής καθηγητής
- Αναστάσιος Χαψούλας, αναπληρωτής καθηγητής
- Μαρία Παπαπαύλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Βασιλική Λαλιώτη, επίκουρη καθηγήτρια
- Νικόλαος Πουλάκης, ΕΔΙΠ

3. Τομέας Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας

Περιλαμβάνει τρία διακριτά επιστημονικά πεδία. Στο πεδίο της Τεχνολογίας Ήχου εξετάζεται η σχέση της μουσικής με τη σύγχρονη τεχνολογία, την πληροφορική και τα μαθηματικά, ήτοι μουσική ακουστική, μαθηματικά και μουσική από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, μουσική τεχνολογία, ηλεκτρακουστική μουσική, μουσική πληροφορική και ηχοληψία. Στο πεδίο της Μουσικοπαιδαγωγικής αναπτύσσεται η παιδαγωγική και η διδακτική διάσταση της μουσικής εκπαίδευσης στο ευρύτερο πλαίσιο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Στο πεδίο της Βυζαντινής Μουσικολογίας εξετάζεται η βυζαντινή και μεταβυζαντινή μουσική (εκκλησιαστική, κοσμική, αστική, δημοτική), τόσο ως τέχνη όσο και ως επιστήμη, από άποψη θεωρίας και πράξης, ιστορίας και αισθητικής στο πλαίσιο του ευρύτερου πολιτισμικού χώρου της χριστιανικής ορθοδοξίας.

Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος που απαρτίζουν τον Τομέα:

Τεχνολογία Ήχου

- Αναστασία Γεωργάκη, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Χριστίνα Αναγνωστοπούλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια
- Ιωάννης Πεϊκίδης, ΕΤΕΠ

Μουσικοπαιδαγωγικά

- Σμαράγδα Χρυσοστόμου, καθηγήτρια

Βυζαντινή Μουσικολογία

- Αχιλλέας Χαλδαιάκης, καθηγητής
- Δημήτριος Μπαλαγεώργος, αναπληρωτής καθηγητής, Διευθυντής
- Θωμάς Αποστολόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής
- Φλώρα Κρητικού, επίκουρη καθηγήτρια

Εργαστήρια

Στο Τμήμα λειτουργούν τρία Εργαστήρια και ένα Στούντιο Ήχου:

α) το **Εργαστήριο Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής**, το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Νικόλαος Μαλιάρας.

β) το **Εργαστήριο Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας**, το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: καθηγητής Παύλος Κάβουρας.

γ) το **Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας**, το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικών και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθύντρια Εργαστηρίου: αναπλ. καθηγήτρια Αναστασία Γεωργάκη.

δ) το **Στούντιο Ήχου**, Διευθύντρια Εργαστηρίου: αναπλ. Καθηγήτρια Αναστασία Γεωργάκη.

ε) το Εργαστήριο Βυζαντινής Μουσικολογίας, το οποίο εντάσσεται στον Τομέα Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικών και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Διευθυντής Εργαστηρίου: καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης.

Καλλιτεχνικά Σχήματα

Στο Τμήμα λειτουργούν τρία μόνιμα καλλιτεχνικά σχήματα, που παρέχουν στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τη δυνατότητα για καλλιτεχνική έκφραση και την ευκαιρία να έλθουν σε επαφή με μουσικό ρεπερτόριο υψηλού επιπέδου. Τα καλλιτεχνικά αυτά σχήματα είναι:

- Η Μικτή Χορωδία
- Η Ορχήστρα Δωματίου
- Ο Βυζαντινός Χορός

Λειτουργούν επίσης και άλλα, μικρότερα, καλλιτεχνικά σχήματα από το ευρύτερο φάσμα της μουσικής (κουαρτέτο εγχόρδων, σχήματα δημοτικού και ρεμπέτικου τραγουδιού κ.α.), τα οποία βασίζονται στις πλούσιες μουσικές δυνατότητες των φοιτητών και φοιτητριών, αλλά και των διδασκόντων του Τμήματος.

Καθώς τα καλλιτεχνικά σχήματα δεν εντάσσονται στα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών, δεν δηλώνονται ως μαθήματα και δεν βαθμολογούνται, βασικό κίνητρο συμμετοχής σε αυτά είναι η αγάπη των φοιτητών για τη μουσική.

Το Πρόγραμμα Σπουδών

Στα τέλη του ακαδ. έτους 2009-2010 αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η μεταρρύθμιση Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Οι σημαντικότεροι άξονες της μεταρρύθμισης αυτής είναι η θέσπιση **κατευθύνσεων** και η εισαγωγή υποχρεωτικής **πτυχιακής εργασίας**. Το πτυχίο που χορηγείται βάσει του Νέου Προγράμματος δίνει τη δυνατότητα (νόμος 4485/2017) αναγνώρισης **ακαδημαϊκής ισοδυναμίας με μεταπτυχιακό τίτλο ενσωματωμένου μεταπτυχιακού διπλώματος (integrated Master)**. Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών, με απόφαση της ΓΣ της 25ης Σεπτεμβρίου 2017, αποφάσισε να θέσει σε κίνηση την διαδικασία που προβλέπεται για την οριστική κατοχύρωση του δικαιώματος αυτού.

Κατευθύνσεις

Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 λειτουργούν τέσσερις (4) κατευθύνσεις σπουδών. Οι κατευθύνσεις θα εκσυγχρονίσουν το Πρόγραμμα Σπουδών και θα το καταστήσουν επιστημονικά αρτιότερο, πληρέστερο, πιο ευέλικτο και πιο ενδιαφέρον τόσο για τους φοιτητές όσο και για τους διδάσκοντες. Οι κατευθύνσεις είναι οι εξής:

1. Ιστορική Μουσικολογία - Συστηματική Μουσικολογία
2. Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία
3. Μουσική Ακουστική και Τεχνολογία Ήχου
4. Βυζαντινή Μουσικολογία

Συστατικές ενότητες του προγράμματος

Το Πρόγραμμα των μαθημάτων συγκροτείται από τέσσερις συστατικές ενότητες

- Η πρώτη συστατική ενότητα είναι το Πρόγραμμα Κορμού, με 23 υποχρεωτικά μαθήματα (**Υποχρεωτικά Κορμού, ΥΚ**), τα οποία παρακολουθούν όλοι οι φοιτητές. Τα μαθήματα περιλαμβάνουν με την δέουσα αναλογία μαθήματα όλων των Τομέων, στο βαθμό που αυτά κρίνονται απαραίτητα για την κατάρτιση του νέου επιστήμονα αποφοίτου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών.
- Η δεύτερη συστατική ενότητα είναι το Πρόγραμμα Κατεύθυνσης και συγκροτείται από 15 **υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης (Κ1ΥΠΟ, Κ2ΥΠΟ, Κ3ΥΠΟ, Κ4ΥΠΟ, ανάλογα με την κατεύθυνση που εξυπηρετούν)**, τα οποία είναι υποχρεωτικά για όσους ακολουθούν τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Για τους υπολοίπους μπορούν να λογίζονται και ως ελεύθερης επιλογής. Κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει 15 τέτοια μαθήματα.
- Εκτός των υποχρεωτικών κατεύθυνσης, υπάρχει και η συστατική ενότητα των 2 Σεμιναρίων, τα οποία κατά κανόνα (αλλά όχι πάντα υποχρεωτικά) είναι συναφή και συναρτώνται προς μία από τις τέσσερις κατευθύνσεις (**Κ1ΣΕΜ, Κ2ΣΕΜ, Κ3ΣΕΜ, Κ4ΣΕΜ**) καθώς και η **πτυχιακή εργασία (ΠΕ)**.
- Τέλος, υπάρχει η ενότητα των 12 μαθημάτων Επιλογής. Αυτά διακρίνονται σε
 - ο μαθήματα επιλογής που συναρτώνται προς μία των κατευθύνσεων (**Κ1ΕΠΙ, Κ2ΕΠΙ, Κ3ΕΠΙ, Κ4ΕΠΙ**), και σε
 - ο μαθήματα ελεύθερης επιλογής (**ΕΕ**) που δεν συναρτώνται προς καμία κατεύθυνση, όπως π.χ. ορισμένα μαθήματα παιδαγωγικής ή μαθήματα που οι φοιτητές μπορούν να πάρουν από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ή και άλλων Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
 - ο (περισσότερα περί μαθημάτων επιλογής βλ. παρακάτω)

- Δεν ορίζεται χρονικό όριο για τη μετάβαση από το Πρόγραμμα Κορμού στο Πρόγραμμα Κατεύθυνσης, αλλά η μετάβαση αυτή θεμελιώνεται από τα μαθήματα και μόνο. Παραμένει σε ισχύ το Ενδεικτικό Πρόγραμμα, που λειτουργεί, όμως, ως σύσταση και όχι ως δέσμευση προς τους φοιτητές. Οι φοιτητές θα μπορούν, ακολουθώντας το Ενδεικτικό Πρόγραμμα, να ολοκληρώνουν το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων Κορμού στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα.
 - Οι κατευθύνσεις συγκροτούνται με συγκεκριμένα υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης για κάθε μία εξ αυτών (τα οποία, παράλληλα, προσφέρονται και ως επιλεγόμενα μαθήματα στο πλαίσιο των άλλων κατευθύνσεων). Σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης στις 8 Ιουλίου 2013, ορισμένα από τα μαθήματα κατεύθυνσης μπορεί να είναι κοινά σε περισσότερες της μιας κατευθύνσεις. Επίσης, κάθε κατεύθυνση μπορεί να προσφέρει, αναλόγως των περιστάσεων, περισσότερα των 15 απαιτούμενων μαθημάτων κατεύθυνσης. Στην περίπτωση αυτή, ο κάθε φοιτητής μπορεί να επιλέξει στη διάρκεια των σπουδών του το μέγιστο 15 υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης. Από το ακαδ. έτος 2015-16, αρκετά τέτοια μαθήματα προσφέρονται και από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών, και λογίζονται ως μαθήματα Κ2ΥΠΟ ή μπορούν να δηλωθούν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής για τις λοιπές κατευθύνσεις (βλ. πιο κάτω, στο ενδεικτικό πρόγραμμα).
 - Για λόγους μηχανογράφησης, ο φοιτητής θα πρέπει να δηλώσει την κατεύθυνση που επιλέγει. Η δήλωση κατεύθυνσης πρέπει να γίνεται το νωρίτερο στην αρχή του 5^{ου} εξαμήνου (3^{ου} έτους) ή αργότερα, με γραπτή δήλωση που συμπληρώνεται σε ειδικό έντυπο της Γραμματείας.
 - Ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να δηλώσει κατεύθυνση εάν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς (περάσει) τουλάχιστον τα μαθήματα κορμού που είναι συναφή με την κατεύθυνσή του. Οι τομείς θα ορίσουν ποια ακριβώς μαθήματα θα πρέπει να έχουν περάσει οι φοιτητές για να δηλώσουν κατεύθυνση.
 - Η δήλωση κατεύθυνσης γίνεται κυρίως για οργανωτικούς λόγους και δεν έχει δεσμευτικά χρονικά όρια ως προς την παρακολούθηση μαθημάτων. Ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα κατεύθυνσης ακόμη και πριν τη δήλωση κατεύθυνσης, εφόσον έχει αποφασίσει εκ των προτέρων για το ποια κατεύθυνση θα ακολουθήσει. Εάν στην πορεία αλλάξει γνώμη, μπορεί και πάλι να κρατήσει και να προσμετρήσει τα μαθήματα αυτά ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ).
 - Επίσης, ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα κορμού (ΥΚ) ακόμη και μετά το 2^ο έτος, αν έτσι κρίνει καλύτερο γι' αυτόν.
- Ο τίτλος σπουδών που χορηγείται είναι ενιαίος και επ' αυτού αναγράφεται η κατεύθυνση (αποφάσεις ΓΣ ΤΜΣ και Πανεπιστημιακής Συγκλήτου του ΕΚΠΑ άνοιξη 2015).

Μαθήματα και πιστωτικές μονάδες

Το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής είναι 50. Σε αυτά προστίθενται τα 2 σεμινάρια, τα οποία ευλόγως συναρτώνται προς τις κατευθύνσεις (Κ1ΣΕΜ, Κ2ΣΕΜ, Κ3ΣΕΜ, Κ4ΣΕΜ) και η πτυχιακή εργασία (ΠΕ). Επομένως, το σύνολο είναι 52 μαθήματα και πτυχιακή εργασία.

Σύμφωνα με απόφαση της ΓΣ του Τμήματος του Ιουλίου 2011, για κάθε μία

κατηγορία μαθημάτων λογίζονται πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι πιστωτικές μονάδες κατανέμονται σε 30 για κάθε εξάμηνο ή σε 60 για κάθε έτος σπουδών (κατά μέσον όρο). Στα πέντε έτη σπουδών, επομένως, ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει συνολικά 300 πιστωτικές μονάδες. Διευκρινίζεται ότι δεν αρκεί η απλή συγκέντρωση πιστωτικών μονάδων από οποιαδήποτε μαθήματα για τη λήψη πτυχίου, αλλά είναι υποχρεωτικό να τηρηθεί η κατανομή μαθημάτων σε κατηγορίες όπως αναλύεται στο παρόν και ισχύει, καθώς και η υλοποίηση μιας εκ των τεσσάρων κατευθύνσεων, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό σπουδών του Τμήματος.

Τα μαθήματα διακρίνονται ως εξής:

- **23 υποχρεωτικά μαθήματα κορμού (ΥΚ).** Αυτά είναι κοινά για όλους τους φοιτητές - εξ αυτών ορισμένα (3) είναι δισεξαμηνιαία, αλλά λογίζονται ως ενιαία μαθήματα, όπως και στο παλαιό πρόγραμμα. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (ΥΚ) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Το κάθε ένα από τα δισεξαμηνιαία μαθήματα δίνει 7 πιστωτικές μονάδες (ECTS).
- **15 μαθήματα κατεύθυνσης (βλ. παραπάνω).** Τα μαθήματα αυτά θα συγκροτούν τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Προσφέρονται κατά κανόνα από τον συγκεκριμένο τομέα που υλοποιεί την κατεύθυνση. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (Κ1ΥΠΟ κλπ.) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Ορισμένες από τις κατευθύνσεις (η 2^η και η 3^η) δίνουν τη δυνατότητα παρακολούθησης περισσότερων των 15 μαθημάτων κατεύθυνσης (κατά κανόνα μαθήματα που προσαρτώνται και σε κάποια άλλη από τις 4 κατευθύνσεις ή και μαθήματα από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ), κι έτσι οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν (αλλά μέχρι κατ' ανώτατο όριο 15 μαθήματα).
- **12 μαθήματα ελεύθερης επιλογής (βλ. τις διακρίσεις παραπάνω).** Αυτά ο φοιτητής τα επιλέγει από τα προσφερόμενα στο τμήμα, είτε ανήκουν στην κατεύθυνσή του είτε όχι, υπό ορισμένους περιορισμούς που αναφέρονται πιο κάτω. Το κάθε ένα από αυτά τα μαθήματα (Κ1ΕΠΙ κλπ. ή ΕΕ) δίνει 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS).
- **2 σεμινάρια** (συναρτώμενα προς τις κατευθύνσεις) **και Πτυχιακή εργασία.** Το κάθε ένα από τα σεμινάρια δίνει 7 πιστωτικές μονάδες και η πτυχιακή εργασία δίνει 30 πιστωτικές μονάδες.
 - Η 1^η, 3^η και 4^η κατεύθυνση κρατούν **2 σεμινάρια**, που οι φοιτητές θα πρέπει να τα πάρουν κατά προτίμηση μεταξύ 2^{ου} και 4^{ου} έτους.
 - Στην 2^η κατεύθυνση, τα **2 σεμινάρια** γίνονται στο 4^ο και 5^ο έτος, ένα σεμινάριο έρευνας και ένα σεμινάριο συγγραφής. Είναι πάντως αυτοτελή και σ' αυτά θα εκπονείται ξεχωριστή εργασία, όπως και στα σεμινάρια των άλλων κατευθύνσεων.

Πτυχιακή εργασία

Κάθε φοιτητής υποχρεούται στο τελευταίο έτος των σπουδών του να συντάξει πτυχιακή εργασία.

- Για να πάρει θέμα πτυχιακής εργασίας ένας φοιτητής θα πρέπει προηγουμένως να έχει ολοκληρώσει τη φοίτηση στα 3 έτη και να έχει περάσει όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού.
- Τα θέματα της πτυχιακής επιλέγονται από κατάλογο που καταρτίζουν οι Τομείς και μετά από διερεύνηση και προσυνηννόηση του φοιτητή με τους διδάσκοντες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί και ο φοιτητής να προτείνει θέμα πτυχιακής εργασίας. Αυτό γίνεται δεκτό εφόσον, κατά την κρίση των διδασκόντων του Τομέα, πληροί τις προϋποθέσεις καταλληλότητας.

- Ο Τομέας αναθέτει την επίβλεψη πτυχιικών εργασιών στους διδάσκοντες, λαμβάνοντας υπόψη και τις δικές τους προτάσεις, καθώς και τις ανάγκες των φοιτητών.
- Ο φοιτητής συντάσσει την πτυχιακή του εργασία μόνος του και με την βοήθεια και καθοδήγηση του διδάσκοντος που την επιβλέπει.
- Ως τάξη μεγέθους για την έκταση της πτυχιικής εργασίας ορίζεται ένα περιθώριο μεταξύ 15 και 25 χιλιάδων λέξεων (περ. 50-80 σελίδες). Το όριο αυτό μπορεί ευλόγως να μεταβληθεί, αναλόγως των περιπτώσεων και των θεμάτων που έχουν ανατεθεί, και μετά από σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος (απόφ. Ιούνιος 2013).
- Κατώτατο χρονικό όριο περάτωσης της πτυχιικής εργασίας ορίζεται το ένα εξάμηνο και ανώτατο το ένα έτος. Εάν ένας φοιτητής υπερβεί το χρονικό αυτό όριο, μπορεί να ζητήσει παράταση ενός ακόμη εξαμήνου, η οποία αιτιολογείται εγγράφως ενώπιον του Τομέα. Ο Τομέας εισηγείται σχετικά προς τη Γενική Συνέλευση. Εάν και η παράταση παρέλθει άκαρπη, επιβάλλεται επανεγγραφή του φοιτητή σε νέο θέμα πτυχιικής εργασίας.
- Για να υποστηρίξει και να πάρει βαθμό στην πτυχιακή εργασία, ο φοιτητής θα πρέπει προηγουμένως να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα. Αυτό πιστοποιείται από τη Γραμματεία με έγγραφο πιστοποιητικό.
- Η πτυχιακή εργασία βαθμολογείται από διμελή επιτροπή καθηγητών εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον ανήκει στον Τομέα που επιβλέπει τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Κάθε μέλος της επιτροπής βαθμολογεί ξεχωριστά την εργασία. Ως βαθμός της εργασίας λογίζεται ο Μέσος Όρος των βαθμών των δύο μελών. Εάν προκύψει μέσος όρος με δεκαδικά ψηφία, η μισή μονάδα λογίζεται υπέρ του φοιτητή.
- Σε περίπτωση που οι δύο βαθμοί διαφέρουν μεταξύ τους περισσότερο από 3 μονάδες (δηλ. 4, 5 κλπ), ή είναι εκατέρωθεν της βάσης, επιλαμβάνεται ο Τομέας και ορίζει τρίτο βαθμολογητή, ο οποίος δίνει και τον οριστικό βαθμό. Η ΓΣ επικυρώνει τα αποτελέσματα που ανακοινώνονται σε έγγραφο-πρακτικό εξέτασης του Τομέα.
- Για την κατάθεση της πτυχιικής εργασίας ορίζονται τρεις καταληκτικές ημερομηνίες: 1^η Ιουλίου, η 1^η Οκτωβρίου και η 10^η Ιανουαρίου κατ' έτος.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής

Τα ελεύθερα επιλεγόμενα μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών και από άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής και, κατά κανόνα, δεν απευθύνονται σε συγκεκριμένο έτος σπουδών. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες επιλέγουν τα μαθήματα που τους ενδιαφέρουν.

- Κατά κανόνα, οι φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα επιλογής συναφή προς την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει (δηλ. Κ1ΕΠΙ, Κ2ΕΠΙ, Κ3ΕΠΙ, Κ4ΕΠΙ). Μπορούν όμως να επιλέξουν και μαθήματα επιλογής που είναι συναφή προς άλλη κατεύθυνση, τα οποία προσμετρούν ως ελεύθερα επιλεγόμενα (ΕΕ).
- Μπορούν επίσης, όπως προαναφέρθηκε, να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα μαθήματα άλλης κατεύθυνσης από αυτή που ακολουθούν. Στην περίπτωση αυτή, θα τα προσμετρήσουν επίσης ως ελεύθερα επιλεγόμενα (ΕΕ).
- Σημειώνεται ότι, εάν κάποιος φοιτητής επιθυμεί να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στον μουσικοπαιδαγωγικό τομέα των σπουδών του, έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει και σεμινάρια ανάλογης στόχευσης που διατίθενται στο πρόγραμμα. Τα μαθήματα αυτά, όμως, παρόλο που διδάσκονται με τη μορφή των

σεμιναρίων και βαθμολογούνται με κατάθεση εργασίας, δεν μπορούν όμως να προσμετρηθούν ως κανονικά σεμινάρια διότι στο Τμήμα δεν μπορεί να υλοποιηθεί ανεξάρτητη μουσικοπαιδαγωγική κατεύθυνση. Μπορούν μόνο να προσμετρηθούν ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής, που ο φοιτητής ή η φοιτήτρια θα εντάξει στο σύνολο των μαθημάτων επιλογής που θα παρακολουθήσει.

- Μπορούν, τέλος, να επιλέξουν από μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής ή Σχολές του ΕΚΠΑ (που διατίθενται και στο Τμήμα μας), και μέχρι τέσσερα (4) συνολικά.
 - ο *Σημείωση*: Για τους ακολουθούντες την 1^η κατεύθυνση (ιστορικής και συστηματικής μουσικολογίας), τα μαθήματα επιλογής που μπορεί ο φοιτητής να πάρει από άλλη κατεύθυνση (εκ των οποίων ως τέσσερα μπορεί να είναι και από άλλο Τμήμα της Φιλοσοφικής ή του ΕΚΠΑ) είναι το ανώτατο οκτώ (8). Τα υπόλοιπα τέσσερα πρέπει οπωσδήποτε να είναι μαθήματα επιλογής της συγκεκριμένης (1^{ης}) κατεύθυνσης (δηλ. Κ1ΕΠΙ).

Σε περίπτωση αδυναμίας επιτυχούς ολοκλήρωσης, τα μαθήματα μπορούν να αντικατασταθούν με άλλα επιλεγόμενα μαθήματα σε επόμενο εξάμηνο. Ειδικά σε ορισμένα ελεύθερα επιλεγόμενα μαθήματα του πεδίου της Τεχνολογίας Ήχου, τα οποία διεξάγονται στην Αίθουσα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και στο Εργαστήριο Ήχου (Studio), υπάρχει η προαπαιτήση ορισμένων σχετικών μαθημάτων (βλ. σχετικές ανακοινώσεις των διδασκόντων). Στις περιπτώσεις αυτές, δεν είναι δυνατή η δήλωση, η παρακολούθηση των παραδόσεων και η εξέταση σε αυτά τα μαθήματα, αν δεν έχει προηγηθεί **επιτυχής εξέταση** στα προαπαιτούμενα.

Προϋποθέσεις για την απόκτηση Πτυχίου

Κάθε φοιτητής ή φοιτήτρια για να πάρει πτυχίο πρέπει να εξεταστεί επιτυχώς στα εξής μαθήματα (σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναλύονται παραπάνω):

- όλα (σύνολο 23) τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού
- Δεκαπέντε (15) υποχρεωτικά μαθήματα της κατεύθυνσης που θα επιλέξει
- δύο σεμινάρια
- δώδεκα μαθήματα επιλογής

(δηλαδή, συνολικά 52 μαθήματα όλων των κατηγοριών)

και να παραδώσει επιτυχή πτυχιική εργασία.

Πίνακας πιστωτικών μονάδων

Είδος μαθήματος	Αριθμός μαθημάτων	Πιστωτικές μονάδες	Σύνολο
Υποχρεωτικά κορμού	20	5	100
Υποχρεωτικά δισεξαμηνιαία (Αρμονία, Αντίστιξη, Μορφολογία)	3	7	21
Υποχρεωτικά κατεύθυνσης	15	5	75
Επιλογής κατεύθυνσης και ΕΕ	12	5	60
Σεμινάρια	2	7	14
Πτυχιακή εργασία	1	30	30
			300

Δηλώσεις μαθημάτων - Φοίτηση

- Μετά την εισαγωγή του με Πανελλαδικές εξετάσεις και την εγγραφή του, ο φοιτητής κατατάσσεται στο 1^ο εξάμηνο σπουδών.
- Στην αρχή κάθε εξαμήνου και σε χρονική περίοδο που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία, ο κάθε φοιτητής κατοχυρώνει την παρουσία και φοίτησή του στο Τμήμα επιλέγοντας και δηλώνοντας τα μαθήματα τα οποία θα παρακολουθήσει και θα εξεταστεί.
- Οι δηλώσεις μαθημάτων που θα παρακολουθήσει και στα οποία θα εξεταστεί ο φοιτητής ή η φοιτήτρια σε κάθε εξάμηνο υποβάλλονται ηλεκτρονικά σε ημερομηνίες που ορίζονται και ανακοινώνονται έγκαιρα από τη Γραμματεία. Οι φοιτητές παρακαλούνται να είναι πολύ προσεκτικοί με την τήρηση των σχετικών προθεσμιών, διότι δεν μπορούν να δοθούν παρατάσεις.
- Με βάση το Νόμο, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να δηλώνουν και να παρακολουθούν σε κάθε εξάμηνο το πολύ **$v + 3$** μαθήματα. Η σταθερά **v** είναι ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που πρέπει να δηλώσει ένας φοιτητής ή φοιτήτρια για να κατοχυρώσει εξάμηνο και ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση κάθε Τμήματος. Για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ο αριθμός **v** είναι το **4**. Επομένως, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος Μουσικών Σπουδών πρέπει σε κάθε εξάμηνο να δηλώνουν **το ελάχιστο τέσσερα ($v = 4$) και το μέγιστο επτά ($v + 3 = 7$) μαθήματα**. Προσοχή στη δήλωση των "κρυφών" εξαμήνων των τριών δισεξαμηνιαίων μαθημάτων (βλ. παρακάτω).
- Ειδικά οι φοιτητές «επί πτυχίω» (δηλαδή όσοι έχουν ολοκληρώσει και τα δέκα εξάμηνα σπουδών και δεν έχουν ακόμη πάρει το πτυχίο τους), μπορούν να δηλώσουν διπλάσιο αριθμό μαθημάτων (δηλ. συνολικά 14) σε κάθε εξάμηνο, ξεκινώντας από το πρώτο πέραν των 10 (δηλ. το 11^ο) εξάμηνο σπουδών. Ο περιορισμός που υπήρχε, ότι τα μαθήματα αυτά θα πρέπει να διακρίνονται σε κάθε περίπτωση σε 7 μαθήματα χειμερινού και 7 εαρινού εξαμήνου, καταργήθηκε με

απόφαση της ΓΣ του ΤΜΣ της 30/9/2015, και επομένως οι «επί πτυχίω» φοιτητές μπορούν να δηλώνουν σε κάθε εξάμηνο μέχρι 14 μαθήματα, αδιακρίτως εξαμήνου στο οποίο κατατάσσονται αυτά (χειμερινό ή εαρινό), αρκεί αυτά να προσφέρονται κατά το ακαδημαϊκό έτος στο οποίο δηλώνονται.

- Το Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών (περιέχει μόνο τα μαθήματα κορμού και τα μαθήματα κατεύθυνσης) παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος να το ακολουθήσουν κατά γράμμα (δηλαδή να πάρουν τα προβλεπόμενα μαθήματα στο έτος που εκείνο προτείνει) ή και να παρεκκλίνουν από αυτό, οργανώνοντας το δικό τους πρόγραμμα, και λαμβάνοντας υπ' όψη τους τις ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας των προσφερόμενων μαθημάτων. Σε κάθε περίπτωση πάντως, θα πρέπει να δηλώσουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο.
- Τα μαθήματα που έχει δηλώσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, μπορεί να τα εξεταστεί στην εξεταστική περίοδο του Φεβρουαρίου (για τα μαθήματα του χειμερινού) και του Ιουνίου (για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου). Εάν δεν επιτύχει να πάρει προβιβάσιμο βαθμό, τότε μπορεί να επαναλάβει την εξέταση στην επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου.
- Για τα σεμινάρια, η συνήθης μορφή εξέτασης είναι η κατάθεση σεμιναριακής εργασίας, η οποία πρέπει να κατατεθεί μέχρι το τέλος της εξεταστικής περιόδου του εξαμήνου στο οποίο διδάχθηκε το σεμινάριο. Εάν δεν κατατεθεί εγκαίρως, τότε μπορεί να κατατεθεί μέχρι το τέλος της επαναληπτικής εξεταστικής του Σεπτεμβρίου. Εάν και αυτή η προθεσμία αποβεί άκαρπη, τότε το σεμινάριο **χάνεται** και ο φοιτητής πρέπει να ξαναδηλώσει το ίδιο (εφ' όσον διδάσκεται) ή άλλο σεμινάριο.
- Εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν προσέλθει στις εξετάσεις ή δεν περάσει κάποιο μάθημα, είναι υποχρεωμένος να το ξαναδηλώσει προκειμένου να εξεταστεί σε αυτό σε κάποιο από τα επόμενα εξάμηνα. Αυτό ισχύει για όλα τα υποχρεωτικά κορμού και τα υποχρεωτικά κατεύθυνσης. Ισχύει και για τα επιλεγόμενα μαθήματα, εφόσον αυτά προσφέρονται και σε επόμενα έτη και εφόσον ο φοιτητής ή η φοιτήτρια επιθυμούν να εξεταστούν και να βαθμολογηθούν σε αυτά. Σε άλλη περίπτωση, τα μαθήματα επιλογής μπορούν να αντικατασταθούν από άλλα.
- Επισημαίνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως λ.χ. σε μαθήματα ελεύθερης επιλογής και σεμινάρια, ένα μάθημα ή σεμινάριο που διδάχθηκε σε ένα συγκεκριμένο εξάμηνο είναι δυνατόν να μη ξαναδιδαχθεί κατά το επόμενο ή τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη. Στην περίπτωση αυτή, το συγκεκριμένο μάθημα ή σεμινάριο, που δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει επιτυχώς ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, **χάνεται**. Ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν υποχρεώνεται να περιμένει την επόμενη διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος ή σεμιναρίου, αλλά μπορεί να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα από αντίστοιχη κατηγορία μαθημάτων.
- Οι φοιτητές «επί πτυχίω» μπορούν να εξετάζονται σε όλα τα μαθήματα που έχουν δηλώσει και στις τρεις εξεταστικές περιόδους. Για τα μαθήματα στα οποία θέλουν να εξεταστούν και δεν έχουν διδαχθεί στο συγκεκριμένο εξάμηνο (και επομένως δεν έχει ανακοινωθεί ημερομηνία εξέτασης από την Κοσμητεία), πρέπει να ενημερώσουν τον διδάσκοντα και να πάρουν από αυτόν ημερομηνία εξέτασης.
- **Σημαντικό:** Η δήλωση ενός μαθήματος σε παρελθόντα έτη, εφόσον το μάθημα δεν πάρει προβιβάσιμο βαθμό, **ακυρώνεται**: δεν ισχύει για τα επόμενα έτη. Επομένως, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες **δεν μπορούν να εξεταστούν και να πάρουν βαθμό** σε μάθημα το οποίο δεν το έχουν προηγουμένως κανονικά δηλώσει με δήλωση η οποία ισχύει για το ακαδ. Έτος στο οποίο θα εξεταστούν. Το ίδιο ισχύει και για τους φοιτητές «επί πτυχίω».

Παρατηρήσεις – ειδικές ρυθμίσεις

- Τα σεμινάρια προσφέρονται από το Γ΄ εξάμηνο σπουδών και μετά. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δεν έχουν δικαίωμα να δηλώσουν περισσότερα από **ένα σεμινάριο για κάθε εξάμηνο** σπουδών.
 - Συνιστάται, πριν τη δήλωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές να συνεννοούνται εκ των προτέρων με τους διδάσκοντες, διότι σε πολλά σεμινάρια υπάρχουν προϋποθέσεις αποδοχής, ενώ σε όλα υπάρχει και περιορισμός αριθμού συμμετοχών, οπότε πιθανόν να μη μπορούν να γίνουν δεκτοί όλοι οι φοιτητές που τυχόν επιθυμούν να το παρακολουθήσουν.
- Ορισμένα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού [συγκεκριμένα: η Θεωρία και πράξη της τονικής μουσικής (Αρμονία) 1-2, η Θεωρία και πράξη της αναγεννησιακής μουσικής (Αντίστιξη) 1-2 και η Μορφολογία της ευρωπαϊκής μουσικής 1-2] διδάσκονται σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Τα μαθήματα αυτά δηλώνονται κανονικά και στα δύο εξάμηνα, αλλά βαθμολογούνται μόνο στο τέλος του δεύτερου, δηλαδή του εαρινού, εξαμήνου. Σε περίπτωση απόρριψης στις εξετάσεις, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια πρέπει να ξαναδηλώσει το μάθημα **και στα δύο εξάμηνά του**.
- Επομένως, τα «δισεξαμηνιαία» μαθήματα (καθώς το κάθε ένα έχει διάρκεια δύο διδακτικών εξαμήνων) παρουσιάζονται στο πρόγραμμα για το χειμερινό τους εξάμηνο και ως τρία «κρυφά» εξαμηνιαία μαθήματα. Τα «κρυφά» μαθήματα διδάσκονται κατά τα χειμερινά εξάμηνα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τα παρακολουθούν κανονικά και κατά τη χειμερινή περίοδο, αλλά εξετάζονται, όπως προαναφέρθηκε, συνολικά στο τέλος του εαρινού εξαμήνου.
 - Η δήλωση των δισεξαμηνιαίων μαθημάτων που είναι υποχρεωτικά κορμού είναι υποχρεωτικό να γίνει στο εξάμηνο στο οποίο ανήκουν, και όχι νωρίτερα, δηλαδή στην αρχή του 1^{ου} έτους (Α΄ εξάμηνο) για την «Αρμονία» και του 2^{ου} έτους (Γ΄ εξάμηνο) για την «Αντίστιξη» και τη «Μορφολογία».
 - Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες πρέπει να ξαναδηλώσουν στην αρχή του 2ου έτους το δισεξαμηνιαίο μάθημα του 1ου, εάν δεν έχουν προβιβάσιμο βαθμό. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να δηλώσουν ταυτόχρονα και τα δισεξαμηνιαία μαθήματα του 2ου έτους, ή μπορούν να τα δηλώσουν και αργότερα.
 - Υπογραμμίζεται ότι δεν είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να έχουν **περάσει** ένα δισεξαμηνιαίο μάθημα προκειμένου να δηλώσουν ένα επόμενο. Αρκεί να το έχουν δηλώσει κανονικά στο εξάμηνο στο οποίο ανήκει.
 - Δισεξαμηνιαίο είναι και το μάθημα **Πρακτική διδασκαλία Ι και ΙΙ**, το οποίο όμως λογίζεται ως μάθημα ΕΕ και είναι υποχρεωτικό μόνο για όσους επιθυμούν να αποκτήσουν την Παιδαγωγική Επάρκεια (βλ. πιο κάτω). Για το μάθημα αυτό δεν ισχύουν οι περιορισμοί αλληλουχίας που αναφέρονται πιο πάνω, είναι όμως μάθημα που απευθύνεται κυρίως στο 4^ο και 5^ο έτος.
- Ως προς τα **μαθήματα ελεύθερης επιλογής**: Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος μπορούν να παρακολουθήσουν περισσότερα από τα δώδεκα (12) μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να επιλέξουν τελικά τα μαθήματα στα οποία έχουν την καλύτερη βαθμολογία, ή που ανταποκρίνονται περισσότερο στην κατεύθυνση που επιλέγουν. Η περίπτωση κατοχύρωσης καλύτερου βαθμού σε

μάθημα ελεύθερης επιλογής ισχύει για τρία το πολύ πρόσθετα μαθήματα.
Σημείωση: τέτοια ευχέρεια δεν παρέχεται σε μαθήματα άλλων κατηγοριών.

- Τα ελεύθερης επιλογής μαθήματα διδάσκονται υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των φοιτητών και φοιτητριών που τα δήλωσαν είναι τουλάχιστον επτά (7). Διαφορετικά, τα μαθήματα δεν διδάσκονται.

Ειδικότερα για την Παιδαγωγική Επάρκεια

Οι φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα το ακαδ. Έτος 2013-14 και μετέπειτα, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν στην Εκπαίδευση, πρέπει να έχουν πιστοποιήσει την παιδαγωγική επάρκεια. Το ζήτημα της παιδαγωγικής επάρκειας είναι σημαντικό, και το Τμήμα προβλέπει στο Νέο Πρόγραμμα ειδικές ρυθμίσεις παιδαγωγικής κατάρτισης και παιδαγωγικής άσκησης. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει μαθήματα όλων των ειδών και κατευθύνσεων που εμπεριέχουν την παιδαγωγική διάσταση και θα απαρτίζεται από:

- Μουσικοπαιδαγωγικά μαθήματα κάθε κατηγορίας του Τμήματος.
- Μαθήματα και σεμινάρια κάθε κατηγορίας του προγράμματος τα οποία επέχουν τη διάσταση της διδακτικής και της κατάρτισης του μελλοντικού εκπαιδευτικού
- Νέα μαθήματα που προστίθενται
- Μαθήματα που διδάσκονται σε άλλα τμήματα (π.χ. ΦΠΨ, Παιδαγωγικό) και επέχουν την παιδαγωγική διάσταση.
- Η παιδαγωγική επάρκεια είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια ενδιαφέρεται να εργαστεί στην εκπαίδευση (να συμμετάσχει στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ, κτλ.).
- Προκειμένου να διασφαλιστεί η παιδαγωγική επάρκεια, ο κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να ολοκληρώσει 8 μαθήματα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Τα 6 από τα 8 μαθήματα είναι υποχρεωτικά για όλους τους ενδιαφερόμενους για την Παιδαγωγική επάρκεια: είναι υποχρεωτικά κορμού ή υποχρεωτικά κατεύθυνσης ή επιλεγόμενα, που όμως καθίστανται υποχρεωτικά για την παιδαγωγική επάρκεια.
- Τα υπόλοιπα 2 μαθήματα οι φοιτητές ή οι φοιτήτριες μπορούν να τα επιλέξουν μεταξύ άλλων προσφερομένων μαθημάτων, που προσφέρονται
 - τόσο από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (από όλες τις κατευθύνσεις)
 - όσο και από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και συγκεκριμένα τον Τομέα Παιδαγωγικής.
- Προκειμένου να διασφαλιστεί η παιδαγωγική επάρκεια, ο κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να ολοκληρώσει 8 μαθήματα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Τα 6 από τα 8 μαθήματα είναι υποχρεωτικά για όλους τους ενδιαφερόμενους για την Παιδαγωγική επάρκεια: είναι υποχρεωτικά κορμού ή υποχρεωτικά κατεύθυνσης ή επιλεγόμενα, που όμως καθίστανται υποχρεωτικά για την παιδαγωγική επάρκεια.
- Τα υπόλοιπα 2 μαθήματα οι φοιτητές ή οι φοιτήτριες μπορούν να τα επιλέξουν μεταξύ άλλων προσφερομένων μαθημάτων, που προσφέρονται
 - τόσο από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (από όλες τις κατευθύνσεις)
 - όσο και από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και συγκεκριμένα τον Τομέα Παιδαγωγικής.

Πιο συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου, η παιδαγωγική επάρκεια συγκροτείται από ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει 8 (οκτώ) μαθήματα, καταναμημένα στους τρεις θεματικούς άξονες

1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής,
2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας,
3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση.

τα οποία ο φοιτητής μπορεί να διδαχθεί κατά τη διάρκεια των σπουδών του είτε εντός του τμήματός του είτε και παρακολουθώντας μαθήματα σε άλλα τμήματα.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών συγκρότησε το πρόγραμμα αυτό με μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα ως υποχρεωτικά ή ως επιλεγόμενα, πρόβλεψε δε και τη δυνατότητα παρακολούθησης ορισμένων μαθημάτων σε άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής.

	Διδάσκων	Μαθήματα (υποχρεωτικά για όλους ως προς την Παιδαγωγική επάρκεια)	Κωδικός (ΝΠ)	Είδος (ΝΠ)
1	Αντωνίου	Παιδαγωγική Ψυχολογία	NK	ΥΚ
2	Χρυσοστόμου	Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική Ι	ΜΣ79	ΥΚ
3	Χρυσοστόμου	Μουσική Παιδαγωγία και Διδακτική ΙΙ	ΜΟ60	ΕΕ
4	Χρυσοστόμου	Η Διαθεματική Προσέγγιση στη Διδασκαλία της Μουσικής	ΜΟ83	ΕΕ
5	Χρυσοστόμου	Πρακτική Διδασκαλία Ι	ΜΣ 206	ΕΕ
6	Χρυσοστόμου	Πρακτική Διδασκαλία ΙΙ	NK	ΕΕ

Τα υπόλοιπα μαθήματα (για τη συμπλήρωση των 8) μπορούν να επιλεγούν από τα παρακάτω

Διδάσκων	Μάθημα	Κωδικός (ΝΠ)	Είδος (ΝΠ)
Σεργίου	Διεύθυνση Χορωδίας Ι	ΜΜ 107	Κ1ΥΠΟ
Φούλιας	Εξάσκηση ακουστικών ικανοτήτων	ΜΜ 103	ΕΕ
Αναγνωστοπούλου	Μουσική στην Κοινότητα		Κ3ΥΠΟ
Αναγνωστοπούλου	Εισαγωγή στη Μουσική Ψυχολογία	ΜΜ 37	Κ3ΥΠΟ
Χαλδαιάκης	Προθεωρία της Ψαλτικής Τέχνης Ι	ΜΜ 105	Κ4ΥΠΟ
Αποστολόπουλος	Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης	ΜΜ 66	Κ4ΥΠΟ

Χρ. Νόβα	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης		ΕΕ
Χρ. Παρθένης	Θεωρία και Πράξη της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης		ΕΕ
Φ. Αντωνίου	Παιδαγωγικές παρεμβάσεις στις μαθησιακές δυσκολίες		ΕΕ

Υγειονομική Περίθαλψη

Αντικείμενο της Υγειονομικής Υπηρεσίας είναι η φροντίδα για την υγειονομική περίθαλψη (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος των βιβλιαρίων υγείας των φοιτητών.

Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή, δικαιούνται (Π.Δ. 327/83 ΦΕΚ 117/7-9-83 Τ.Α.), οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί, για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος, προσαυξημένο κατά δύο (2) έτη. Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου, για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.

Στην Υγειονομική Υπηρεσία λειτουργούν τα εξής Ιατρεία:

- Παθολογικό (τηλ. 210 3688241, 210 3688243)
- Οφθαλμολογικό (τηλ. 210 3688273)
- Γυναικολογικό (τηλ. 210 3688242)
- Δερματολογικό (τηλ. 210 3688209)
- Οδοντιατρικό (τηλ. 210 3688210, 210 3688211)
- Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης (τηλ. 210 3688226)
- Ακτινολογικό Εργαστήριο (τηλ. 210 3688244, 210 3688212)

Η Υγειονομική Υπηρεσία στεγάζεται στην [Πανεπιστημιακή Λέσχη](#), Ιπποκράτους 15, στον 1^ο όροφο.

Γραφείο ενημέρωσης φοιτητών για θέματα περίθαλψης:

ΤΗΛ. 210 3688208, 210 3688244, 210 3688212

Συμπληρωματικές Πληροφορίες

- Συμπληρωματικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε

http://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/FOITITES/paroxes-kai-drastiriotites/Perithalpsi-Foititwn-PD-327-83.pdf

[Συντελεστές](#)

Copyright © 2014 Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών